

PRVA DISKRIMINACIJA NA POLJU UMJETNOSTI**Višnja Ljubičić
"Glumica može
tužiti i koristiti
moje mišljenje"**

Ako me Histrioni ne poslušaju, ovlaštena sam zatražiti provođenje nadzora nad njima, kaže

piše Kristina Turčin

Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova Višnja Ljubičić temeljito je provela ispitni postupak trgom pritužbe trudne glumice Petre Težak i izrekla upozorenje i preporuku Glumačkoj skupini Histrion.

Tim povodom odgovorila je na najčešća pitanja vezana uz njezinu ulogu, konkretne ovlasti koje ima i korake koji žrtvama diskriminacije stoje na raspolaganju.

■ **Koliko su česte pritužbe pravobraniteljici zbog diskriminacije temeljem trudnoće?**

- Od doba recesije, više od 50 posto svih pritužbi pristiglih pravobraniteljici za ravnopravnost spolova odnosi se na područje rada, zapošljavanja i socijalne sigurnosti. U tom području pravobraniteljica je tijekom 2018. zaprimila ukupno 120 pritužbi, od čega se njih 36,6 posto odnosilo na povredu prava na zaštitu majčinstva. Na području rada i zapošljavanja, životna dob i majčinstvo pokazuju se kao najveće prepreke prilikom zapošljavanja i napredovanja žena. Već prilikom razgovora za posao, ženama se postavljaju diskriminatorska pitanja: jesu li udate, namjeravaju li se udati, hoće li imati djecu. Takva se pitanja muškarcima ne postavljaju.

■ **Jesu li poslodavci u području umjetnosti ikad ranije bili predmet pritužbi pravobraniteljici?**

- Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova prije postupanja po pritužbi Petre Težak nije zaprima-

la pritužbe iz područja umjetnosti, a vezano uz diskriminaciju temeljem trudnoće i majčinstva.

■ **Što u praksi znači preporuka pravobraniteljice za ravnopravnost spolova?**

- U obavljanju poslova pravobraniteljica je, sukladno zakonu, ovlaštena upozoravati, predlagati i davati preporuke. Tijelo kojem je pravobraniteljica uputila upozorenje i preporuku - u konkretnom slučaju to je Glumačka družina Histrion - dužno je pisanim putem obavijestiti Pravobraniteljicu o radnjama koje je poduzelo, i to najkasnije u roku od 30 dana od primitka upozorenja, prijedloga ili preporuke pravobraniteljice. Važno je napomenuti kako odluke pravobranite-

ljice za ravnopravnost spolova nemaju svojstvo upravnog akta niti sudske odluke pa stoga nisu pravno obvezujuća na način na koji je to, primjerice, sudska odluka - dakle, ne mogu se ovršiti. Odluke i postupanje pravobraniteljice proizlaze i temelje se prije svega na njezinom društvenom i moralnom autoritetu.

■ **Što će se dogoditi ako Glumačka družina Histrion ne postupi po preporuci pravobraniteljice?**

- U slučaju da upozoreno tijelo u roku od 30 dana ne dostavi obavijest o tome što je poduzelo, pravobraniteljica je ovlaštena tražiti provođenje nadzora nad radom Glumačke družine Histrion, i to od tijela koje obavlja nadzor nad njihovim radom.

■ **Može li glumica Petra Težak potražiti zadovoljstina na sudu i pritom koristiti mišljenje pravobraniteljice?**

- Svakako. Gospođa Težak može daljnju zaštitu svojih prava ostvarivati pred nadležnim sudom i to u okviru antidiskriminacijskog sudskog postupka, pri čemu može koristiti i mišljenje pravobraniteljice. Važno je napomenuti da Zakon o ravnopravnosti spolova govori o sudskoj zaštiti te propisuje kako svatko tko smatra da mu je na temelju diskriminacije temeljem spola, spolne orijentacije te bračnog i obiteljskog statusa - pri čemu se nepovoljnije ponašanje prema ženama na osnovi trudnoće i materinstva smatra diskriminacijom - povrijeđeno neko pravo, može podnijeti tužbu redovnom sudu opće nadležnosti.

U slučajevima navedene diskriminacije osoba koja se smatra oštećenom može zahtijevati naknadu štete. Navedeni Zakon sadrži i odredbu koja se odnosi na teret dokazivanja, a koju u svojem postupanju koristi i pravobraniteljica za ravnopravnost spolova. Ta odredba kaže da je osoba koja tvrdi da joj je povrijeđeno pravo na jednako postupanje dužna iznijeti činjenice koje opravdavaju sumnju da je došlo do diskriminacije, ali ne mora dokazivati da je diskriminacije bilo, već protivna strana treba dokazati da diskriminacije nije bilo. Također, sukladno Zakonu, sudski postupci u slučajevima diskriminacije su žurni. ▢

Zakon o ravnopravnosti spolova govori o sudskoj zaštiti te propisuje da svatko tko smatra da je diskriminiran može podnijeti tužbu redovnom sudu opće nadležnosti, objašnjava pravobraniteljica Višnja Ljubičić

ŽENE NA UDARU

Tijekom 2018. zaprimila sam ukupno **120 pritužbi** iz područja **zapošljavanja**, od čega se **36,6%** odnosilo na zaštitu majčinstva